

## A EXPERIENCIA DA FORMACIÓN EN MONDRAGÓN CORPORACIÓN COOPERATIVA

José M.<sup>a</sup> LARRAÑAGA

*Otalora- Mondragón Corporación Cooperativa*

A formación está no cerne ideolóxico do Grupo Cooperativo Mondragón. Unha formación dirixida ó ser, á responsabilidade e á vontade de superación para facérense responsables do propio destino e resistir a adversidade. En Mondragón Corporación Cooperativa a formación técnica, a que dota de capacidade para controlar o contorno, vai sempre en equilibrio harmónico cunha formación que apela á plenitude do ser.

Na Experiencia Cooperativa de Mondragón referirse á *formación* é cita-la esencia mesma da nosa ideoloxía.

No lonxano 1943, en plena postguerra, Arizmendiarieta, o inspirador do noso Cooperativismo, puxo a pedra angular da súa obra creando a Escola Politécnica de Mondragón. "Dalle un peixe a un home e comerá un día, enséñalle a pescar e alimentarase tódolos días da súa vida", era un lema que lle gustaba citar.

Ó longo de 13 fructíferos anos, antes de iniciar calquera acción, preparou nas aulas desta Escola o xerme que iba a fermenta-la masa humana capaz de crear empresas, entidades de crédito, escolas, hospitales, seguros, etc... Cría que a formación libera ás persoas e un pobo libre require de Escolas.

Para el o traballo revolucionariamente profundo non era, polo tanto, despertar na persoa oprimida a conciencia da súa única opresión, incitándolle ó odio e a reivindicación exclusivamente e, en consecuencia, a unha nova evasión de si mesmo. Polo contrario, educándoo, formandoo integramente, amosáselle o fin último da revolución social: a aceptación dunha responsabilidade e a vontade de superación.

Sen esta disposición persoal de responsabilidade e de superación tódolos mecanismos non pasarán de ser boas ferramentas en mans de malos operarios.

Queda, pois, clara, a importancia que a formación ten para nós. Pero con isto non é suficiente. Hoxe 50 anos máis tarde, as condicións variaron sustancialmente e a propia formación ten que respostar a novos retos.

Débenos facer reflexionar cómo un réxime como o marxista-leninista na URSS puido fracasar tan estrepitosamente tendo as mellores intencións de xustiza social e o poder e os medios para aplica-los métodos educativos pertinentes a estes preclaros obxectivos. Ou nos países occidentais onde o impulso de instrucción xeral foi tan enorme como xamais se realizou en tempos pasados, xerando unha poboación de enxeñeiros, sociólogos, médicos, economistas, mestres..... que non poden exercer a súa profesión.

Ámbolos sistemas creron —e un segue crendo— que posúen o segredo de saber qué é o mellor para a sociedade. Nin Marx nin Lenin, nin Reagan nin a Tacher, preguntaron ós traballadores ou ós estudantes o que de verdade queren. Todos coincidiron en pensar que a educación é cousa de especialistas exclusivamente.

É verdade que se nos permite *saber* máis ca nunca. Tamén é certo que con tempo moitos poden chegar a *saber facer*, se é que tiveron a oportunidade de practicar aquilo que aprenderon. Pero non se nos permite *ser*.

Ser autónomos, ser organizadores da nosa propia vida, ser responsables para acabar cos ineptos e cos aferrados ós seus privilexios.

Hai un entramado xurídico-formal institucional que canaliza a nosa conciencia (espero que sexa máis propio dicir trata de canalizar) e o noso impulso vital. O aforro que os cidadáns de a pé realizan utilízase segundo estimen oportuno os que regulan as institucións de crédito.

O traballo está regulamentado e pactado entre sindicatos, patronal e goberno. Ou peor, aínda non chegan a ningún acordo e sufren as consecuencias tódolos cidadáns. A sanidade, a xustiza, a bolsa sufren pola incompetencia e a rapiña de desaprensivos ineficaces.

¿De verdade cren vostedes que os propios traballadores ou os estudantes de hoxe, e non digamos os de sen emprego, non o farían mellor?.

Se alguén o dubida vexan vostedes como organismos non gubernamentais ou incluso persoas individuais sobrepasan ós gobernos na solución práctica de problemas interestatais: *Médicos sen Fronteiras* que levan a vida alá onde a incompreensión dos estadistas impoñen a morte. *Ammistia Internacional* é a conciencia do mundo fronte ó horror da tortura e a inxustiza institucionalizada. *Green Peace* obriga ás multinacionais a frear a súa inconmesurable ardor destructiva. *Rigoberta Menchú* fai máis polos indios americanos cá ONU.

Tamén no noso país podemos atopar accións de éxito ante a monolítica imposición de regras dunha clase dirixente pouco sensible ás novas realidades. As mulleres en infinidade de agrupacións sociais loitan con vantaxe polas súas reivindicacións. Moitos xóvenes opóñense ó servicio militar de maneira organizada e reciben a simpatía de gran parte da sociedade.

Todos eles e moitos máis que non recollo por non alongar o meu escrito, pero que están na memoria de vostede, lector, ten algo máis que unha forma-

ción académica *técnica*. Todos eles aprenderon, pode que non no aula e quizás a pesar do aula, a *ser* xestores da súa propia forma de vivir.

Buscan todos eles seren responsables do seu propio destino e traballan sen esperar que outros, que as autoridades ou as insitucións, resolvan os seus problemas.

Teñen criterio propio, teñen autoestima, porque cren non que fan. Saben que non sempre acertan pero aprenden dos erros. Na sociedade que glorifica ó gobernador, saben perder con dignidade.

Para aprender nestas escolas non hai que ir moi lonxe, nin siquera é preciso desprazarse fóra do noso propio contorno. Esta escola está na rúa, na nosa rúa. Mellor dito, esta escola está dentro de nós mesmos.

Deixemos que a escola governamental nos ensine o *Saber* e o *Saber facer* pero escoitemos a nosa propia conciencia para *Ser*.

#### SUMMARY

Professional training is at the ideological core of the Mondragon co-operative group. A training geared to the development of being, of responsibility and a spirit of challenge which enables the assumption of responsibility for ones own destiny and resistance to adversity. In the Mondragon Corporation Co-operative, technical training, the capacity to control the surroundings, is always accompanied in harmonious equilibrium by a training conducive to the fulfilment of potential.

# ASOCIACIÓN PARA A ECONOMÍA SOCIAL

## Campana de afiliación

Se sintes a responsabilidade de promove-lo cooperativismo, o desenvolvemento e a prospectiva en Galicia,

Necesitamos a túa presenza e colaboración

### FAITE SOCIO

Cotas (segundo o teu desexo):

\* Para persoas físicas: enter 500 e 2000 pts. trimestrais.

\* Para entidades: Entre 1000 e 10000 pts. trimestrais

Asociación para a Economía Social

Apdo. 5172 de Vigo      ☎ 986-81 37 06/07

Meus señores:

Desexo facerme socio da Asociación para a Economía Social, cun aporte trimestral de ..... pts.

Nome .....

DNI .....

Enderezo .....

Teléfono .....

Razóns:

Atentamente Asdo.

Asociarse da dereito a participar nas actividades da Asociación, a estar informado do seu acontecer, a recibir-las súas publicacións e a beneficiarse da súa biblioteca, coñecementos, asesoramento e servicios.